

हाम्रो पत्रिका

HAMRO PATRIKA VÅR AVIS
ORGAN FOR NORGE-NEPAL-FORENINGEN

- Nr. 1, februar 2005 -

Norge- Nepal foreningen inviterer til

Års- og festmøte!

tirsdag 15. februar kl. 18.00

i Bygdelagssamskipnadens hus,
Nordahl Brunsgate 22, Oslo

Foredrag: How villagers live with the Maoists -
Tales from a field trip - ved Ueli Meier

Neste medlemsmøte blir 12. april -
kl. 18.00 - i Bygdelagssamskipnadens hus.

-- Innhold denne utgaven --
Oss urfolk imellom ■ Mayas historie ■
Der fjellene blør ■ Innkalling til årsmøte

NORGE- NEPAL FORENINGENS STYRE

Navn	Adresse	Telefon
Kristine Østrem Alsvik Leder	Vestfoldgata 2 0656 Oslo	977 25 718
Ane Haaland Nestleder	Skogbrynet 9 1458 Fjellstad	66 91 41 30
Synnøve Nes Redaktør	Helgesensgate 78c 0563 Oslo	905 24 857
Øystein Berg Kasserer	Havna 8 1358 Jar	412 00 242
Kirsten Ingeborg Greiner	Landingsveien 102 0767 Oslo	22 14 00 01 413 18 147
Hem Gurung	Kjartan Veldesvei 11 1450 Nesoddtangen	66 91 01 08 992 77 049
Shrija Mathema	Skogveien 29, Leilighet 924 1432 Ås	64 94 99 68 99 41 90 60
Knut- Erik Helle	Frydenlundgate 1 0169 Oslo	92 82 42 45
Solveig Holmedal Ottesen	Evensgate 2 0655 Oslo	93 21 36 30

PERSONER MED VERV UTENFOR STYRET

Roy Friis Revisor	Peiskrokveien 8 1482 Nittedal	67 07 69 08
Marit Kleppa Valgkomite	Skøyenveien 97 0375 Oslo	22 52 10 31
Nikolai Arno Valgkomite	Fossekalen 32 3034 Drammen	32 81 86 39 996 31 507

Hamro Patrika er Norge- Nepal foreningens medlemsavis som utkommer fire- fem ganger i året. Forespørsler angående avisen, foreningen og Nepal kan rettes til styremedlemmene.

Norge- Nepal foreningens e-post adresse:
post@norge-nepal.no

Skriv gjerne, styret er innom med jevne mellomrom.

Siste nytt fra Norge-Nepalforeningen finner du på:

www.norge-nepal.no

Inkalling til årsmøte

Norge- Nepal foreningen 15.februar 2005

Årsmøtet holdes i første del av møtet fra kl 18.00 til ca kl 19.00.

Program for årsmøtet:

- Valg av møteleder
- Valg av referent
- Årsberetning: gjennomgang og godkjenning
- Regnskap: gjennomgang og eventuell godkjenning
- Valg av nye medlemmer til styret

Valgkomiteen tar i mot forslag til nye styremedlemmer.

Valgkomiteen består av **Marit Kleppa**, tlf. 22 52 10 31 og **Nikolai Arnø**, tlf. 32 81 86 39 / 996 31 507.

- **Eventuelt:** Alle medlemmer kan fremme saker for årsmøtet.

Forslag sendes til nestleder **Ane Haaland**:
AneHaaland@compuserve.com

Det nåværende styrets sammensetning:

Leder: Kristine Ø. Alsvik
Nestleder: Ane Haaland
Kasserer: Øystein Berg*
Redaktør: Synnøve Nes*
Hem Gurung**
Kirsten I. Greiner
Solveig Holmedal Ottesen
Shrija Mathema
Knut Erik Helle

Personer med verv utenfor styret:

Revisor: Roy Friis*
Valgkomité:
Marit Kleppa
Nikolai Arnø*

* På valg i år

** På valg i år, stiller til gjenvalg

Mayas historie

Hardt arbeid, lav levealder, vold og diskriminering preger de fleste nepalesiske kvinners hverdag.

- Jeg har ingen flere drømmer igjen.

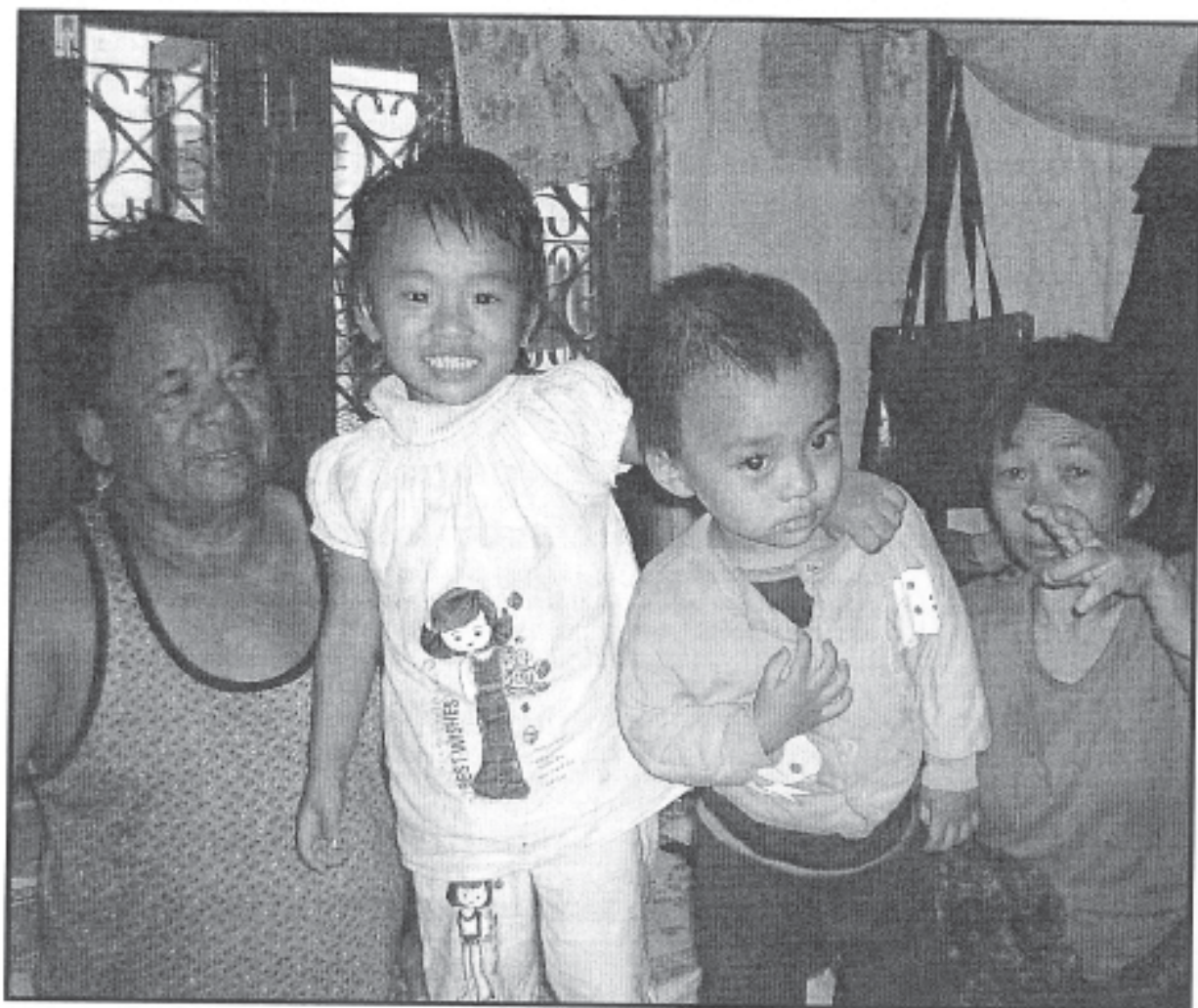
Det er bedre å være død enn å leve dette livet, sier 53 år gamle Maya Thapa.

Av MARGUNN GRØNN* (tekst og foto)

Ved et uttørket elveleie i Kalanki, helt øst i Kathmandu-dalen, står en ku og tygger gress. Vi har akkurat tatt av fra den støvete hovedveien, og lurt den hese, sigaretttrøykende eieren av det blå vraket ut på en hullete, gjørmete, våt vei. Vi kjører helt i ut av Kathmandu utenfor den berømte ringveien, hvor maoistene har kontrollen. Kathmandu vokser for hver dag, det kommer daglig flyktninger fra hele Nepal, de rømmer fra maoistkonflikten og landsbygda hvor de ikke

har noen sikkerhet, verken mot maoister, banditter som kaller seg maoister eller mot kongens brutale styrker.

Plask, plask sier det under hjulene. Tolken, Indira, som alltid elegant med knallrød lebestift og kurta surval (indisk kjoledrakt), får gjøre på de høye sandalene sine i det vi stabler oss ut av taxien med alt mulig av utstyr: vesker, frukt, vannflaske og paraply mot solen. Vi manøvrerer sølepytter så godt vi kan og jeg ser bekymret ned på skoene hennes, før

LITEN FAMILIE: Familien mangler penger til å oppfylle datterens drøm om å sende barna på skole.

Indira plutselig stopper helt opp.

- There is a cow, sier hun i bestemt tonefall.

Indira sier ikke mer, men blir stående på flekken.

- Don't you like cows? spør jeg forundret. Kuer er hellige og kan gresse hvor de vil, enten det er på en

fotballbane eller langs fortauets midt i rushtrafikken.

Jeg hadde ikke ventet meg dette. Ikke fra henne, en innfødt. Vi holder pusten.

Kua sender oss et likegyldig blick og tygger ufortrødent videre idet vi skjørter forbi.

Mayas hjem

Foran et grått murhus henger en klessnor med store og små tekstiler i alle regnbuens farger. Utenfor sitter en smilende mann i rullestol med hendene høyt til hilsen. Håret hans er bustete og på fanget sitter en liten gutt. Det er Mayas ektemann, Akal Thapa med det minste barnebarnet Uswal på to og et halvt år på fanget. Akal har på helsetrøye og shorts, klærne hans er skitne og øynene røde. Vi følger han inn i stuen, hvor Maya venter inne i mørket. Hun sitter klar oppå senga som er det mest dominerende møbelet i den lille leiligheten. På seg har Maya en enkel rød t-skjorte og longi, et grønt mønstrete skjørt som kvinnene på landsbygda bruker når de arbeider. På veggen henger et bryllups-

bilde av et ungt, vakkert par. Den unge jenta på bildet er Mayas datter, Purnima. På bildet er hun nitten år.

Elektrisk sjokk

Maya trekker pusten før hun tar fatt på den triste historien. Hun snakker kontinuerlig, som i en eneste lang setning. Ansiktet uttrykker dramatik, hun veiver med de korte hendene. Stemmen høres ut som den kommer fra et sted under et helt hav av sorg. På et tidspunkt øker rytmen i fortellingen, øynene blir fulle av tårer og stemmen tykk. Det er bare fire måneder siden det forferdelige skjedde.

- Vi hadde en liten hønsegård og datteren vår pleide å passe den. Det var en kald og regnfull natt. Halv sju var det i ferd med

å bli mørkt, det var både kaldt og gjørmete der ute i hønsegården, så datteren vår gikk for å skifte lyspæra slik at kyllingene skulle holde på varmen. Plutselig hørte vi henne rope om hjelp. Vi skyndte oss ut og det var da vi fant henne.

Maya gråter mens hun forteller. Alt kommer tilbake nå. Kroppen rister av gråt.

- Vi prøvde å flytte på henne, men klarte det ikke. Ledningen som drepte henne lå hele tiden under kroppen hennes, men vi skjønnte det ikke. Det varte under et minutt, så var hun ikke mer. Hun ble erklært død, selv om kroppen hennes fortsatt var varm.

Brutal virkelighet

Det Maya ikke forteller er at de lever i en økonomisk

53 ÅR: Maya har allerede nådd gjennomsnittlig levealder for kvinner i Nepal.

krisetilstand. Etter å ha blitt jagd bort fra den forrige leiligheten deres som var bygd på myndighetenes land, tok de opp et stort lån på 300 000 rupier (nærmere 30 000 kroner) for å bygge eget

hus. Sidene bankene forlanger eiendom som sikkerhet for lån, er det bare et fåtall som tar lån i bank. De fleste tar opp private lån med oppimot 50 prosent renter. Nå venter de private utlånerne på sin månedlige sum. Datterens stabile inntekt er på et øyeblikk erstattet med usikkerhet og angst for framtiden. De har ingen utsikter til å betale det dyre lånet som de fikk av en vennlig nabo. De har ikke råd til å oppfylle datterens drøm om å sende barna på skole. Det er bare så vidt de har penger til mat.

Mayas historie

Mayas far døde da hun var åtte år, en økonomisk katastrofe for familien. Da hun var fjorten døde lillesøsteren og det var bare hun og moren igjen.

Seks måneder etter søsterens død, ble Maya stiv i nakken, leddene hovnet opp og hun ble overveldet av smerter bare hun rørte på seg. Hun kunne ikke røre hodet og klarte ikke lenger å gjennomføre det ukentlige badet i iskaldt vann ved den lokale vannposten. Moren prøvde å stelle for henne, men Maya ble ikke bedre. En nabo tok henne med til et sykehus hvor de sa hun hadde polio. Da hun var 24 år gammel, døde moren. Slik gikk det til at Maya kom til Kathmandu, bært på ryggen av en nabo fra landsbyen.

Mayas mann

Lille Uswal tar liten notis av at besteforeldrene sitter og gråter. Mens bestemoren forteller, blir gutten rastløs og begynner å

krype rundt oppi senga. Maya avbryter samtalen, kommer seg ned og forbereder en flaske melk til ham. Maya kan ikke gå lenger, hun beveger seg i stedet på huk nede langs golvet. Men det gjør vondt. Å, så vondt det gjør. Tårene sprenger på. Uswal drikker takknemlig mens han veiver med flasken for å vise hvor flink han er som kan drikke på egen hånd. Etter at han er ferdig med flasken prøver han å holde på oppmerksomheten vår ved å skyve en liten grønn plaststol foran seg. Moren er borte. Maya sukker og fortsetter historien:

Etter at hun kom til Kathmandu, møttes hun og Akal i en NGO for handikappede. Begge Akals føtter ble amputert etter at han tjenestegjorde i den indiske hæren som

HARDT LIV: Nepalesiske kvinner er blant de hardeste arbeidende i hele verden, men mangler sosial trygghet og rettigheter når de blir syke eller når familiens såkalte hovedforsørger dør.

ung mann. En gang var han plassert ved grensen mellom Kina og Bhutan, hvor det var stort snøfall og veldig kaldt. Soldatene pleide å tenne bål for å holde varmen. Akal kan

huske hvor vondt det gjorde i bena. Det hadde gått koldtbrann i dem. Seks måneder senere, da han kom tilbake til landsbyen, begynte kjente han igjen voldsomme smerter i bena, og doktoren mente det var nødvendig å amputere.

Ingen drømmer igjen

- Jeg har ingen flere drømmer igjen, sier Maya trøstesløst. - De er alle borte nå. Jeg skulle gjerne sett at det ble fred i Nepal, at folk kunne bli boende i landsbyene sine, at de kunne jobbe sammen for fred. Og vi skulle gjerne gjort noe for dette, mannen min og jeg...

Hun peker bort på mannen sin som akkurat har kommet opp fra rullestolen. Nå bruker han de kraftige armene sine og jumper oppå senga, hvor han set-

ter seg ved siden av kona. Så løfter han opp Uswal og setter han på fanget. Maya fortsetter.

- Selv om livet ikke er bra, er det bedre å leve sammen i fred. Vi er bare en nasjon, men de politiske partiene krangler og slåss. De dreper hverandre, selv om vi alle tilhører samme folk. Jeg tror de prøver å gjøre slutt på dette landet.

I denne situasjonen prøver Maya og Akal å selge batikk for å overleve. Men ettersom turistene har forlatt Nepal i redsel for krigen, er det ikke lenger noe marked for suvernirer. Handikappede i Nepal har krav på 150 rupier i måneden, en symbolsk sum tilsvarende tretten norske kroner. For mange koster det mer bare å få hentet pengene. I likhet med Maya og Akal har

TIDLIG MORLØS: Usual på to og et halvt år har mistet moren sin.

dessuten de fleste hand-
ikappede aldri hørt om
disse rettighetene.

- Folk sier til meg at jeg
ikke skal gråte, men jeg
klarer ikke å stoppe. Vi
hadde en datter og på
grunn av henne og
barnebarna kunne vi ha
gjort noe. Men fordi dat-
teren vår døde, kan vi ikke
gjøre noe eller drømme
om noe lenger. Det siste
året var det hardt for oss

bare å overleve. Det meste
av tiden går med på å
gråte. Og slik går dagene.
Vi pleide å si at penger er
ikke alt i livet. Men nå
synes vi ikke det finnes
noe større eller bedre enn
penger. ■

** Margunn Grønn er
Fredskorpser i Nepal og arbei-
der for Nepal Forum Of
Environmental Journalists og
Framtiden i våre Hender.*

Oss urfolk imellom

Avstanden er stor, men likhetene er mange mellom tamangene i Nepal og samene i Norge. Religionen, nomadelivet og historie er noe av det som binder de to urfolkene sammen. Jeg dro til Finnmark for å lære mer om samene.

Av SANGEETA LAMA*

Jeg tilhører Tamang-folket som lever i skyggen av Himalaya-fjellene. De fleste tamangene er fattige bønder. Opprinnelig var tamangene nomader og fulgte den tibetanske Bon-religionen – hvor sjamanismen er sentral.

Tamangene er ett av rundt hundre urfolk i Nepal.

Folkegrupper med eget språk og egen kultur.

Majoriteten av urfolkene bor i fattige avsidesliggende landsbyer og analfabetisme er utbredt.

De er sjelden representert i parlamentet, byråkratiet, rettsvesenet eller media – eller noen andre steder der avgjørelser blir tatt. Selv hevder urfolkene at de utgjør 70 prosent av den totale befolkningen i landet. Myndighetene hevder at vi bare utgjør 37 prosent.

Da jeg leste om samene for første gang var det spennende å oppdage et urfolk som hadde holdt fast ved språket og kul-

turen sin i et så utviklet land som Norge. Interessen min for samene ble bare større da jeg oppdaget at de også var sjamaner og nomader i fortiden, og at noen fremdeles praktiserer de gamle tradisjonene. Tamangene og samene så ut til å ha en rekke lignende skikker og ritualer.

På samme måte som samene ble konvertert til kristendommen og fornorsket, har Tamangfolket og andre urfolk i Nepal blitt konvertert til buddhismen eller hinduismen. Nå for tiden forsøker misjonærer å få urfolk i Nepal over til kristendommen. Mange tamanger og andre urfolk har konvertert. Nylig har bibelen blitt oversatt til tamang og andre språk blant urbefolkningen i Nepal.

Artikkelforfatteren møter samisk kultur. (Foto: Privat)

Misjonærene forteller dem at å praktisere sjamanisme, buddisme og hinduisme er demonisk. Til tross for tamangfolkets tilpasning til Hindu-kulturen har de, i likhet med samefolket, nektet å gi slipp på språket og kul-

turen sin, til tross for at det blir ansett som primitivt og gammelmodig. Begge folk måtte lide fordi de ønsket å beholde sin identitet i stadig mer snevre og intolerante samfunn. Ofte har tilgang til naturressursene vært en viktig del av kampen til begge folkegruppene.

Min første erfaring med det samiske hverdagsliv var en bærtur i Kautokeino. Vi samlet ved til et bål, og Gunhild fant fram en gammel kjele for å koke kaffe. Hun hadde tatt med seg tørket reinsdyrkjøtt, og mens vi spiste gikk tankene mine til de gamle tibetanske og nepalske nomadene. De spiste tørket yak og sauekjøtt på samme vis i Himalaya. Mange av de yngre samene jeg møtte var mer

bevisste sin samiske kultur enn sine foreldre og besteforeldre, som var tvunget til å undertrykke sitt språk og sin kultur da de var unge. Joiking og sjamanistisk chanting, for eksempel, var tideligere forbudt, men har nå blitt gjenopplivet av unge samer.

Det er gode veiforbindelser i Finnmark. Samiske hjem er moderne og velutstyrt, med kjøleskap, vaskemaskiner, mikrobølgeovner, datamaskiner og sentraloppvarming. Samene spiser stort sett den samme maten som folk i ellers i landet, og det er heller ingen større forskjeller i prisene. Kjedebutikker som Rimi, Rema, Coop, Mega, H&M og Dressmann finnes der som alle andre steder. Kort sagt er det ingen store

Nepalske Magar-barn øst i landet. (Foto: Knut-Erik Helle)

forskjeller mellom bylivet og livet i de samiske landsbyene. Landsbygda i Nepal, derimot, bærer preg av årevis med forfall. De fleste har verken elektrisitet eller veiforbindelse. Folk spiser annerledes, enkel mat, og går med tradisjonelle, gammeldagse klær. De har

liten tilgang til utdanning, helsevesen eller jobbmarkedet, og selv rent drikkevann er luksus. I tillegg har ekstrem fattigdom, diskriminering og statlig brutalitet drevet mange av Nepals urfolkgrupper inn i den blodige konflikten som pågår mellom regjeringen og den

maoistiske opprørsbevegelsen i landet.

Samene sliter også med problemer som alkoholisme og unge som flytter vekk fra de samiske områdene. De har fortsatt et stykke å gå før de når sine mål. Allikevel er de det sterkeste urfolket jeg noen sinne har møtt, og de har en langt større frihet og selvhevdelse enn tamangene i Nepal.

Samene demonstrerer at det er mulig å leve på moderne vis samtidig som man beholder sitt tradisjonelle språk og kultur og at kulturelt mangfold beriker samfunnet, mens tvangstilpasning bare svekker det og legger frø for framtidig konflikt.

Verden ville vært et kjedelig sted om alle snakket det samme

språket, spiste den samme maten og levde på samme vis. ■

* Sangeeta Lama er Fredskorpser i Norge og jobber for Framtiden i våre hender og Nepal Forum of Environmental Journalists.

Der fjellene blør

I åtte år har borgerkrigen i Maos navn rast i skyggen av Himalaya. Ifølge maoistene har folkets røst talt for å ta til våpen mot undertrykkelse, urettferdighet og korrupsjon. Men det er en krigstrett røst som nå hvisker om fred.

Av KNUT-ERIK HELLE (tekst og foto)*

– POLITIKERNE BEHANDLER OSS vanlige folk som en flokk med sauer. Det er alt vi er for våre politiske ledere, enten det er snakk om maoistene eller andre. De tenker mer på seg selv, enn på oss som tross alt skal velge eller støtte dem, sier «Prem» oppgitt. Han driver en privatskole med en sterk sosial profil på landsbygda vest i Nepal.

– Nå trenger vi ikke bedre veier eller en ny bro. Jeg trenger ikke engang to

Maoistene har markert sitt område på hovedveien mellom Katmandu og Terai.

måltider til dagen – bare vi får fred i landet, forteller han. «Prem» gir

Hamro Patrika - Nr. 1 / 2005 ■ s17

en stemme til det mange nepalesere tenker om det politiske kaoset og krigen. Det råder en oppgitt resignasjon blant mange i det fattige landet under himmelens tak. «Bare det blir fred vil Nepal bli et godt sted å bo», er frasen som går igjen og igjen i møte med alt fra drosjesjåfører i Katmandu og bønder i fjellene.

Sivilbefolkningen må ta de største tapene, slik det er i de fleste borgerkriger. Å ha en trykk-koker på landsbygda i Nepal er nok til å bli stemplet som Maoist-medløper av soldatene i Nepals kongelige hær. Enhver trykk-koker er en potensiell hjemmelagd bombe. Det skal heller ikke mye til å bli stemplet som informatør av Maoistene. Tusenvis av nepalesere blir tatt fra

hjemmene sine hvert år. Maoistene tar med seg lærere, bønder, skoleelever og journalister for «omskolering» og tvangsrekruttering. Hæren tar med seg mistenkte Maoister til avhør – og flere menneskerettighetsorganisasjoner har dokumentert tortur.

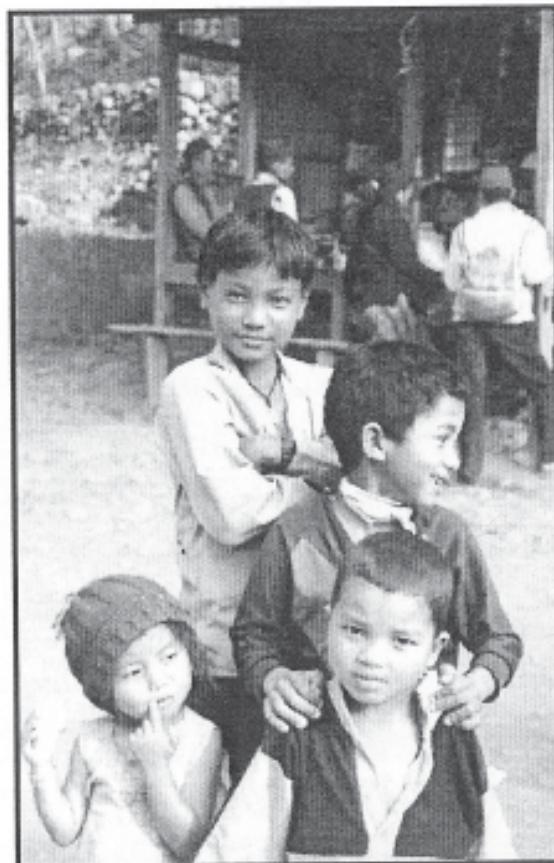
Summariske henrettelser er ikke uvanlig på noen side av konflikten. Hvem det blir neste gang vet ingen. Til sammen har omkring 10.000 blitt drept som følge av borgerkrigen i Nepal. De siste årene har antall drepte vært økende i konflikten.

På leting i Maoist-land

Vi har gått i tre timer for å nå en liten fjell-landsby utenfor Surkhet, vest i Nepal. Maoistene vil sette mot i folket og oppildne

landsbyen med sin omreisende opera der, har vi hørt.

– Her kommer regjeringshæren bare hvis de minst er en bataljon, forklarer «Durga», min lokale kollega. Jeg håper stille at tre nepalske journalister, en lærer på nærmeste barneskole og en norsk journalist er tilstrekkelig for vårt langt mer fredelige prosjekt. Røde flagg vaier på enkelte hustak og i flere trær. Et par husvegger er prydet med slagord om «den stolte folkekrigen for republikk» i kongedømmet. Jeg forsikrer de sivile landsbyvaktene om at jeg ikke er amerikaner. De ler, og vi får prate fritt med folk og tillatelse til å ta bilder. Opera-militsen på omkring 50 soldater og dansere har dessverre forlatt landsbyen

De minste barna er det mange av på landsbygda, de eldre søsknene har rømt eller blitt soldater.

noen timer i forveien – på vei til neste landsby utenfor vår rekkevidde.

Over en kopp te møter vi «Bahadur» på 64 år med en sønn i regjeringshæren. En maoistoffiser og et par soldater hadde tilbrakt natten i mannens hus. Noe

som er tilstrekkelig for at hæren kan stemple «Bahadur» som medhjelper av maoistene, uten at han har hatt noe valg.

– Jeg spurte lederen om det snart ville bli fred nå. Han sa at jeg ikke skulle bekymre meg og at jeg nok kunne få besøk av sønnen min igjen, sier «Bahadur». Han er ikke overbevist. Hvis sønnen kommer tilbake til landsbyen vil han bli henrettet på stedet, selv om han er i sivil.

Unge på flukt

Vi bor i en liten nabolandsby hvor vi har blitt innkvartert på det som har vært kontoret til skogvokterne i området. De fant det fornuftig å rømme landsbyen – slik de aller fleste andre offentlige tjenestemenn har gjort

over hele landsbygda i Nepal. Som i mange andre utkant-strøk ellers i Nepal mangler hele generasjoner. Det finnes så å si ikke ugifte unge kvinner – og menn fra 16-17 år og fram til slutten av tyveårene. Bare middelaldrende, gressenker, gamle og barn. Valget er enten å bli tvangsmobilisert i den lokale maoist-militsen eller verve seg til tjeneste i kongens hær. Tusenvis av unge mennesker har flyktet til India eller

Kathmandu, hvor et vanskelig liv venter dem. Mange unge kvinner har endt opp blant hovedstandens tusener av prostituerte. De unge mennene sliter med å få nok arbeid til å overleve av, og alkohol- og rusproblemer er tilsvarende store.

“La oss feire den stolte kampen for republikk”, står det på banneret i en liten landsby tre timers gange utenfor distriktshovedstaden i Surkhet, øst i Nepal.

– Kan jeg få bli med deg, spør en liten gutt på knapt fem år, når vi forlater landsbyen sammen med en hel flokk unger og andre.

– Ta dem alle med deg, legger en gammel mann til.

Møte med en maoist

Etter to dager den nærmeste byen, Surkhet, har vi endelig fått avtale

med maoistlederen som er øverstansvarlig både militært og politisk for distriktene Bardia og Surkhet vest i landet. Jeg har fått vite at hans unge kone ble skutt av politiet før borgerkrigen brøt ut i 1996, da de begge var aktive i ett av kommunistpartiene i Nepal. Vi møter han i ett privat hjem med en liten hær av livvakter i sivil.

Selv de to unge kvinnene som lager melketeen i kjøkkenet er milits-soldater. Lederen er overraskende ung og imøtekomende. Maoistene i Nepal er langt fra slik vi kjenner dem fra Maos Kina. Jeg lurer på hvorfor de har oppkalt bevegelsen etter Mao.

– Mao er den eneste teoretikeren som har laget en oppskrift på revolusjon for et fattig land i Sør. Ideologisk foretrekker vi å se på oss selv som kreative marxist-leninister, i motsetning til dogmatiske, forklarer han. Blant annet har ikke Maos revolusjonsbrødre noe i mot fri religionsutøvelse. Når idealet for lederen er en republikk slik som i India, høres det heller ikke svært typisk maoistisk ut.

– Vi vil ha en slutt på krigen så raskt som mulig, slik at skadevirkningene for landet blir begrenset. Borgerkrigen er en forlenget av folkets røst. Vil folket ha fred igjen så vil det bli fred, framholder lederen, som hevder krigen aldri har blitt noe mål i seg selv for maoistene.

Konge eller ikke konge
Ifølge lederen kjemper maoistene i Nepal for å gi folket en sjanse til å endre på maktfordelingen i landet gjennom å ha et demokratisk valg om en ny konstitusjon. Det kan bare skje hvis kong Gyanendra BirBikram Shah Dev er villig til å la folket avgjøre om han skal forbli konge eller ikke. Til nå har kongen ikke vært villig til dette, og har i stedet sikret seg mer poli-

tisk makt enn tidligere ved å oppløse parlamentet i landet og selv sette sammen en regjering.

Presset på kongen er økende fra en rekke organisasjoner og forskjellige politiske partier.

Maoistene innfører regelmessig blokader av forskjellige sektorer i landet. Under turistblokadene stenger alle hotellene, en annen dag er det ikke et eneste kjøretøy å se på veiene og andre dager er alle skolene stengt. I mellomtiden svikter turismen, som har vært en av Nepals viktigste inntektskilder, og en rekke hjelpe- og bistandsorganisasjoner har redusert arbeidet sitt i det fattige landet – som bare blir fattigere og fattigere av krigen. Næringslivet ellers sliter også. Blant annet har nasjonale pro-

duserter av populære nudel-pakker fått store problemer, ettersom de får varene sine konfiskert under transport av både maoistene og hæren, fordi nudlene egner seg utmerket som feltrasjoner. For folk flest blir det bare vanskeligere og vanskeligere å klare seg mens de venter på freden. ■

Navn på personer og landsbyer i artikkelen er anonymisert med hensyn til folks sikkerhet.

Artikkelen har stått på trykk i Magasinet Folkevett.

* Knut-Erik Helle sitter i styret til Norge-Nepalforeningen og arbeider i Magasinet Folkevett.

B-post

DagNorling
John Collets Allé
0852 Oslo

ck

EURO-MONNOGE

B

016022

"Hamro Patrika"

Norge-Nepalforeningen
c/o Øystein Berg
Havna 8
1358 Jar

Medlemskontigent:

Enkeltmedlem: Kr 125,-
Familie : Kr 175,-
Organisasjon: Kr 300,-

Kontonummer:
6219.05.79358

Yaka Misa Bhuja, kvinnenenes egen dag, under den årlige festivalen til ære for værguden Machhendranath. Katmandu, Patan, 2003. (Foto: Knut-Erik Helle)